

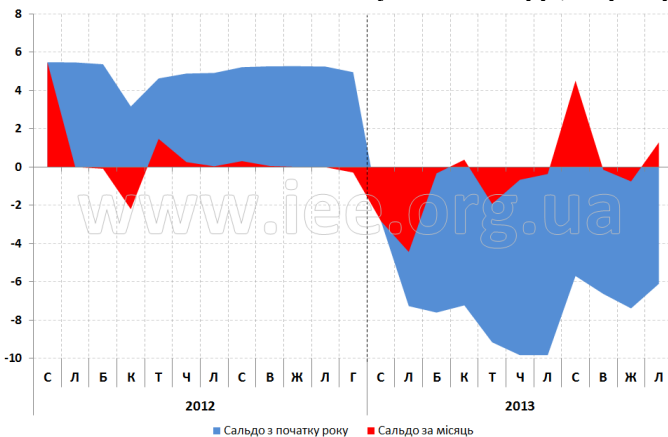
ЛІКВІДНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

місячний огляд

Листопад 2013

Першу половину звітного періоду коррахунки знаходилися, переважно, у низхідному тренді, що супроводжувалося зростанням ставок овернайт на міжбанку (до 9,6% станом на 18.11.2013). У відповідь НБУ скоротив обсяги мобілізації коштів (загальний обсяг операцій з розміщення депозитних сертифікатів скоротився порівняно з жовтнем на 30 млрд. грн. до 23,5 млрд. грн.), що позитивно вплинуло на стан боргового ринку – середній рівень коррахунків скоротився лише на 2,6%, а середньозважена вартість овернайт станом на кінець місяця становила 5,9%.

Динаміка мобілізаційних операцій НБУ та їхній вплив на ліквідність банківської системи у 2012–2013 рр., млрд. грн.

Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

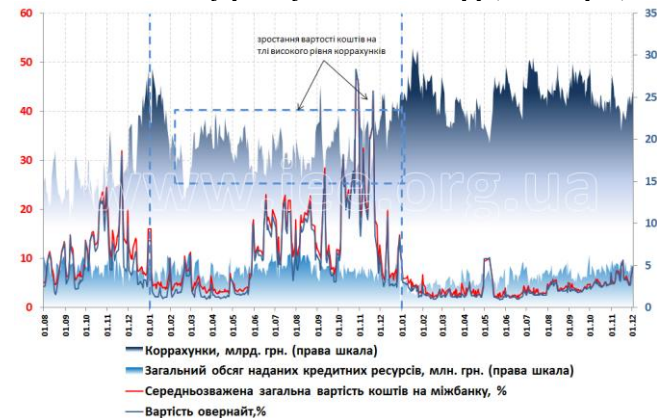
В таких умовах **питома вага овернайт** у структурі операцій рефінансування НБУ зросла з 2% у жовтні до 11% у листопаді та кредитів, наданих шляхом проведення тендера на строк 90/360 днів, – з 5% до 40% відповідно (використання з боку деяких учасників ринку НБУ як кредитора останньої інстанції).

Стимулюючим фактором щодо зростання вартості коштів у листопаді було використання наявних на балансі комерційних банків ОВДП для виконання нормативів резервування НБУ відповідно до [постанови № 371 від 19.09.2013](#) "Про деякі питання регулювання грошово-кредитного ринку" (набрала чинності 30.09.2013), якою, зокрема, передбачено збільшення з 5% до 7% нормативу обов'язкового резервування за довгостроковими коштами і вкладами (депозитами) юридичних та фізичних осіб в іноземній валюті.

Використанням КБ ОВДП в якості інструменту покриття обов'язкових резервів можна пояснити й нетипову ситуацію, що сталася з показником вільної ліквідності,¹ – зниження його до від'ємних значень (до 1,5 млрд. грн.) завдяки перевищенню обсягу зарезервованих коштів над обсягом коррахунків.

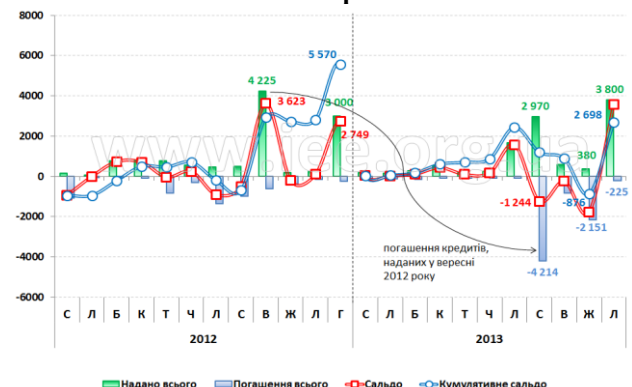
Валютний канал традиційно виступав у ролі абсорбенту ліквідності – зважаючи на проведення НБУ від'ємних інтервенцій, від'ємне сальдо за якими за підсумком місяця склало 0,8 млрд. дол. США.

Динаміка коррахунків та вартості коштів на міжбанківському ринку в 2011–2013 рр., млн. грн., %

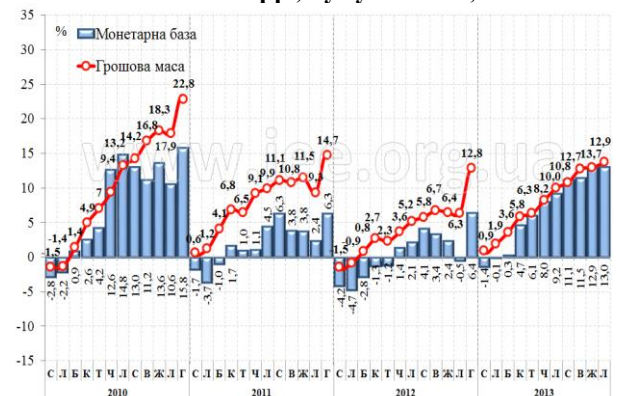
Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

Обсяги наданих коштів, коштів до погашення та сальдо кредитів рефінансування у 2012–2013 рр., млн. грн.

Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

Динаміка монетарної бази та грошової маси в 2010–2013 рр., кумулятивно, %

Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

¹ Обсяг вільної ліквідності банків визначається як різниця між обсягом коррахунків та обсягом обов'язкових резервів, що зберігаються на них.

Вилучення коштів відбувалося також через:

- **фондовий канал** (на відміну від встановленої тенденції з початку 2013 року) – 0,3 млрд. грн.;
- зростання обсягу **бюджетних коштів** у нацвалюті на рахунку в НБУ – у 2,8 разу до 1,2 млрд. грн.

Таким чином на тлі різноспрямованої динаміки основних показників грошово-кредитного ринку, зростання **монетарної бази** лише на 0,1% до 288,6 млрд. грн. було в основному обумовлено автономними для НБУ чинниками та пролонгацією вже існуючої валютної політики.

У листопаді відбулося прискорення позитивної динаміки **депозитів у нацвалюті** – зростання на 1,5% до 400,6 млрд. грн., середньомісячна ставка за ними залишилася на рівні 10%. **Валютні вклади** скоротилися на 0,4% до 247,5 млрд. грн. **Загальний рівень депозитів** зріс на 0,8% до 648 млрд. грн.

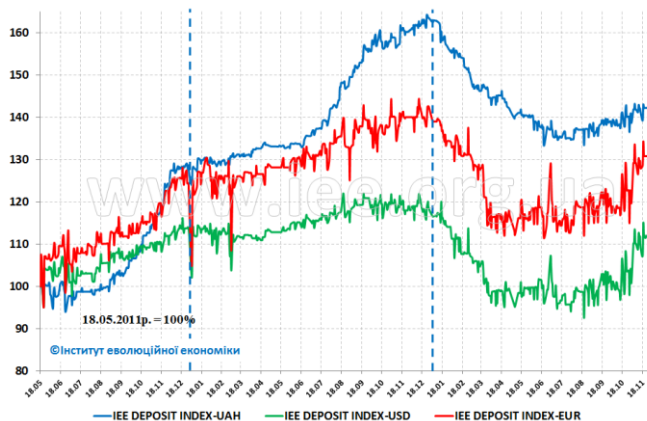
Обсяг кредитів в економіку зріс лише на 1,7% (у жовтні – на 1%) до 882,2 млрд. грн., що відбулося завдяки прискоренню позитивної динаміки кредитів у **нацвалюті** – зростання на 3% (на 1,3% відповідно) до 576,7 млрд. грн. при скороченні кредитів в **інвалюті** на 0,6% (“+” 0,4%) до 305,5 млрд. грн.

Грошова маса зросла на 0,7% до 879 млрд. грн.

Середньомісячна **ставка за кредитами** у нацвалюті незначно зросла – з 15,6% у жовтні до 16,9% у листопаді, в іноземній, на тлі збільшення вимог резервування коштів, зменшилася з 8,9% до 8,5% відповідно.

Грошова маса зросла на 408 млн. грн. до 872 млрд. грн.

Динаміка індексів IEE DEPOSIT INDEX-UAH, IEE DEPOSIT INDEX-USD, IEE DEPOSIT INDEX-EUR у 2011-2013 рр., %

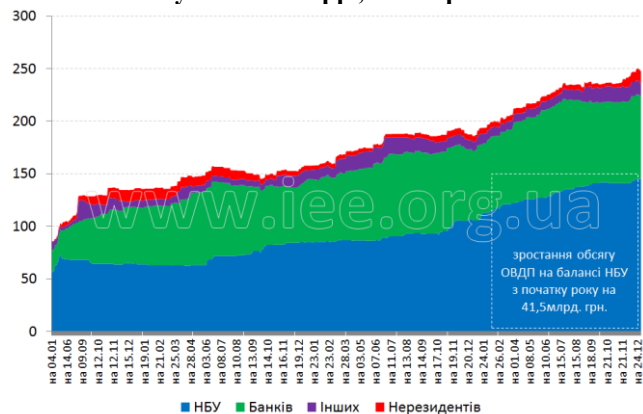
Джерело: НБУ Розрахунки: IEE

Значення та зміна IEE DEPOSIT INDEX* у розрізі валют станом на 01.12.2013

Індекс	Значення, %	Зміна за місяць, в.п.	
IEE DEPOSIT INDEX-UAH	142,2	1,3	↑
IEE DEPOSIT INDEX-USD	112,1	7,9	↑
IEE DEPOSIT INDEX-EUR	130,8	8,2	↑

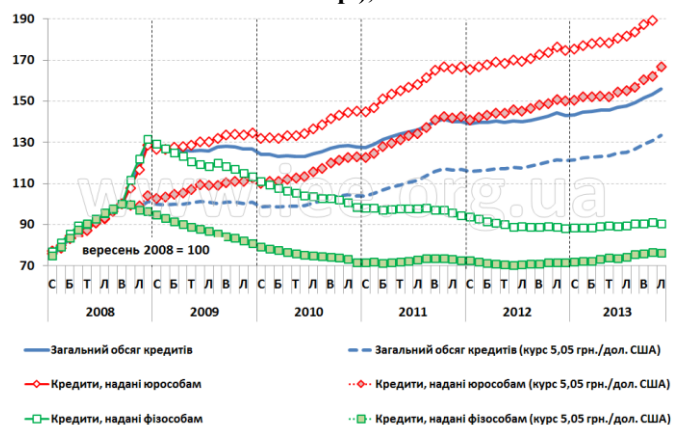
* Індекси IEE DEPOSIT INDEX-UAH, IEE DEPOSIT INDEX-USD, IEE DEPOSIT INDEX-EUR розраховуються IEE на основі інформації, яка оприлюднюється НБУ щодо рівня депозитних ставок (за розрахунками агентства Thomson Reuters) як кумулятивні показники динаміки середнього рівня ставок строком 3, 6, 9 та 12 місяців у розрізі валют (гривня, долар США та євро) «[Українського індексу ставок за депозитами фізичних осіб](#)» (Ukrainian Index of Retail Deposit Rates, або UIRD) відносно 18.05.2011 – початку розрахунку UIRD.

ОВДП, які знаходяться в обігу, за сумою основного боргу в розрізі утримувачів у 2011–2013 рр., млн. грн.

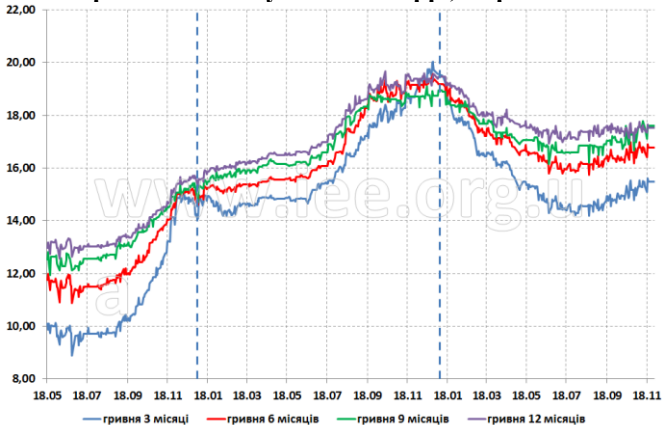
Джерело: НБУ Розрахунки: IEE

Динаміка кредитування у 2008–2013 рр. (з урахуванням та без урахування девальвації гривні в 2008 р.), %

Джерело: НБУ Розрахунки: IEE

Динаміка українського індексу ставок за депозитами фізичних осіб² у 2011–2013 рр., % річних

Джерело: НБУ Розрахунки: IEE

² Компанія Thomson Reuters розраховує індикативну ставку «Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб» (Ukrainian Index of Retail Deposit Rates, або UIRD) за методикою, розробленою спільно з Національним банком України, на основі номінальних ставок ринку депозитів фізичних осіб, які оголошуються провідними учасниками українського ринку банківських депозитів фізичних осіб.

© 2011 [Інститут еволюційної економіки](http://www.iee.org.ua). Всі права захищені.

Цей документ надається винятково як інформація.

Дані публікації в жодному разі не претендують на всеосяжний і повний аналіз ринку. Будь-які думки, висловлені в цьому звіті, мають суб'єктивний характер і можуть відрізнятися від точки зору інших структурних підрозділів Інституту еволюційної економіки в зв'язку з використанням різної методології, підходів і припущень при проведенні аналізу. Всі точки зору і думки (включаючи затвердження та прогнози) належать тільки Інституту еволюційної економіки і можуть бути змінені без попередження або повідомлення. Представлені в документі думки виражені з урахуванням ситуації на дату виходу матеріалу.

Ми не стверджуємо, що наведена інформація й думки правильні або представлені повністю, однак вони базуються на даних, отриманих з надійних джерел.

Дані публікації в жодному разі не покликані виступати в ролі керівництва до прийняття рішень та рекомендацій до купівлі або продажу валюти, цінних паперів тощо, оскільки мають суто ознайомчий характер. Автори не несуть жодної відповідальності або зобов'язань щодо збитків через прийняті на основі даних публікацій рішення.

Несанкціоноване копіювання, розповсюдження, а також публікацію цього документа в будь-яких цілях заборонено.

Інститут еволюційної економіки
<http://www.iee.org.ua>

Директор
[Макаренко Ігор Петрович](#)

Аналітик
[Острокоморець Олег Олегович](#)

Літредактор
[Козичко Валентина Миронівна](#)